

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 9P/64/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6613212069
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Triznová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2013:6613212069.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudkyňou JUDr. Evou Triznovou vo veci o starostlivosti o maloleté dieťa: S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Lučenci ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov: E. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. XX, štátny občan Slovenskej republiky a S. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. F. XX, štátny občan Slovenskej republiky, v konaní o úpravu styku, takto

rozhodol:

M e n í rozsudok Okresného súdu Lučenec zo dňa 16.10.2012 č.k. 12P/135/2012-27, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 25.10.2012 vo výroku o úprave styku otca S. S., W.. XX.XX.XXXX tak, že otec si p r e v e z m e maloletého S. S., W.. XX.XX.XXXX pred bytom matky každú prvú sobotu v mesiaci a každú tretiu nedeľu v mesiaci, vždy o 09.00 hod. a dieťa v r á t i pred bytom matky v ten istý deň o 18.00 hod..

Matka j e p o v i n n á dieťa na stretnutie s otcom pripraviť a otec j e p o v i n n ý v určených termínoch dieťa pred bytom matky vrátiť.

Trovy konania vzniklé v súvislosti so znaleckým dokazovaním znáša štát.

o d ô v o d n e n i e :

Súd začal konať na návrh otca, ktorý bol doručený Okresnému súdu Lučenec dňa 21.06.2013. Uviedol, že s matkou maloletého S. S., W.. XX.XX.XXXX žil v spoločnej domácnosti päť rokov. V apríli 2012 sa od matky dieťaťa odsťahoval, pretože medzi nimi vznikali sústavné nedorozumenia a hádky. Maloletý S. bol zverený do osobnej starostlivosti matky E. J.V. rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 6P/75/2012-28, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 07.07.2012. Výživné bolo určené naposledy rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 9P/67/2013-24 sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, nepnoleté dieťa podľa osobitného zákona počnúc od 01.09.2012. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.09.2013. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 12P/135/2012-27 bola schválená dohoda rodičov v takom znení, že maloletého S.V. S., nar. XX.XX.XXXX si môže prevziať každý štvrtok o 10.00 hod. spred domu matky a vráti ho späť v ten istý deň o 18.00 hod.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25.10.2012. Napriek tomu, že má záujem s maloletým S. sa stretávať, matka nesúhlasí s tým, aby maloletý S. bol v jeho domácnosti počas nočných hodín. Netrvá na tom, aby dieťa bolo zverené do jeho osobnej starostlivosti, pretože jeho finančná situácia v súčasnosti nie je dobrá. Napriek tomu, že je evidovaný na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, nenašiel si zamestnanie. Pokiaľ by maloletý syn pobudol v jeho domácnosti od piatka do nedele, dva krát do mesiaca, vedel by výchovu syna zabezpečiť po všetkých stránkach. V starostlivosti o dieťa by mu pomáhala jeho matka, ktorá má síce sedemdesiat rokov, avšak starostlivosť o maloletého S. by mu pomohla zabezpečiť.

Matka dieťaťa vypovedala tak, že v žiadnom prípade by nesúhlasila s tým, aby maloletý S. S. bol zverený do osobnej starostlivosti otca. Syn si vyžaduje zvýšenú starostlivosť, pretože trpí závažným ochorením. Žije v spoločnej domácnosti s Y. V., ktorý jej pomáha pri výchove maloletého S.Š.a. Zo spolužitia pochádza dcérka U. V., W.. XX.XX.XXXX. V súčasnosti čerpá materskú dovolenku.

Kolízny opatrovník nesúhlasil s tým, aby maloletý S. bol zverený do osobnej starostlivosti otca. Súhlasil s tým, aby súd upravil stretávanie sa otca s dieťaťom v širšom rozsahu ako to bolo upravené v rozsudku č.k. 12P/135/2012-27, avšak žiadal, aby súd zohľadnil zdravotný stav maloletého S..

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom rodičov dieťaťa, svedkov, znalkyne Y. R. L., znaleckým posudkom č. 38/2013, ktorý vypracovala Y. R. L., prečítaním pripojených spisov Okresného súdu Lučenec sp. zn. 6P/75/2012, 12P/135/2012, 4P/85/2012, 4P/43/2013, správy, ktorú vypracoval Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec o poberaní rodičovského príspevku a dávok, správy, ktorú vypracovala Obec Píla, Obec Šiatorská Bukovinka, lekárskeho úradu, Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Lučenec, na základe čoho bol zistený nasledovný skutkový stav.

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 6P/75/2012-28 bol maloletý František S. zverený do osobnej starostlivosti matky. I. dieťaťo bol zaviazaný prispievať na výživu maloletého S. S. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima počnúc od 01.05.2012. Takto určené výživné je otec povinný zasielať k rukám matky vždy do 20.dňa toho ktorého mesiaca. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 07.07.2012. Okresný súd Lučenec následne upravoval výšku výživného. Naposledy bol otec dieťaťa zaviazaný na platenie výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima rozsudkom č.k. 9P/67/2013-24 zo dňa 20.08.2013, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 06.09.2013.

Rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 12P/135/2012-27 zo dňa 16.10.2012 súd schválil dohodu rodičov o úprave styku otca s maloletým S.V. S., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec si dieťa prevezme každý štvrtok o 10.00 hod. pred domu matky a vráti ho späť v ten istý deň o 18.00 hod. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 25.10.2012.

Z lekárskej správy Všeobecnej nemocnice s poliklinikou Lučenec n.o. vyplýva, že maloletý S. S. trpí hemofiliou ťažkého stupňa. Starostlivosť matky o dieťa je bezchybná. Po dni strávenom s otcom, dieťa prišlo s hematómami na končatinách.

Svedok Y. V. vypovedal tak, že s matkou maloletého S. žije v spoločnej domácnosti viac ako rok. Zo spolužitia pochádza jedno maloleté dieťa. Pomáha matke pri výchove maloletého S..

Svedkyňa E. S. - matka otca dieťaťa vypovedala, že býva so synom v jednom rodinnom dome. Finančná situácia rodiny je ťaživá, pretože syn - otec dieťaťa v súčasnosti nepracuje. Ona je poberateľkou dôchodku vo výške 293,- Eur, avšak pokiaľ by maloletý S. bol v ich domácnosti dva krát do mesiaca od piatka do nedele, vedela by otcovi pri výchove maloletého S. pomáhať.

Svedkyňa pani R. F. vypovedala tak, že býva v bezprostrednom susedstve otca dieťaťa. V čase keď bol maloletý S. na návšteve u svojho otca, bol kľudný, spokojný. Stará matka dieťaťa, ale aj otec dieťaťa sa venovali maloletému S. a riadne sa o dieťa starali.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec prešetril pomery v domácnosti matky. Vypracoval správu, ktorá je pripojená v spise 9P/67/2013 na č.l. 8. Vyplýva z nej, že matka dieťaťa čerpá materskú dovolenku, poberá rodičovský príspevok v sume 194,70 Eur mesačne, a prídavok na maloleté dieťa v sume 23,10 Eur mesačne. Žije v spoločnej domácnosti s Y. V., poberateľom peňažného príspevku za opatrovanie. Rodina obýva poschodie rodinného domu, kde majú k dispozícii spálňu, obývačku, detskú izbu, kúpeľňu a WC. Hygiena v čase návštevy bola na požadovanej úrovni. Matka má vytvorené vhodné a bezpečné podmienky pre starostlivosť o maloleté dieťa. Nedostatky neboli zistené.

Kolízny opatrovník vykonal šetrenie u otca dieťaťa zistil, že býva v prízemnom rodinnom dome spolu so svojou matkou E. S., poberateľkou dôchodku, vo výške 290,- Eur mesačne. V dome sú zariadené dve miestnosti - kuchyňa, obývacia izba. Ďalšia miestnosť je rekonštruovaná.

Obec Píla vypracovala správu, z ktorej vyplýva, že matka dieťaťa v mieste bydliska požíva dobrú povesť. O výchovu maloletých detí sa vzorne stará.

Otec dieťaťa je v mieste bydliska hodnotený kladne.

Znalkyňa Y. R. L. vypracovala znalecký posudok. Znalkyňa v znaleckom posudku konštatuje, že citové väzby maloletého dieťaťa sú najintenzívnejšie k matke, ktorú vo svojich citových potrebách preferuje. Pozitívne citové vzťahy má maloletý František aj k svojmu otcovi. Na otázku, u ktorého z rodičov je väčší predpoklad na vytvorenie vhodného prostredia pre maloleté dieťa a akým spôsobom ovplyvňuje výchovné prostredie maloletého dieťaťa u toho ktorého z rodičov maloletého S. znalkyňa uzatvára, že v súčasnej dobe z hľadiska veku, vývinu, potrieb, citových vzťahov a zdravotného stavu dieťaťa je prostredie matky vhodnejšie. Vzhľadom na citové väzby maloletého S. by v súčasnej dobe zmena výchovného prostredia od matky do osobnej starostlivosti otca mala negatívny vplyv na zdravý psychický vývin maloletého. Pokiaľ súd upraví styk otca s maloletým S., znalkyňa navrhla, aby stretávanie dieťaťa s otcom bolo častejšie, avšak bez prenocovania, tak aby sa vzájomné citové vzťahy prehĺbili. Dôvodné je, aby sa dieťa adaptovalo v prostredí otca a otec lepšie poznal potreby dieťaťa. Vhodnou alternatívou styku by bolo jedenkrát týždenne upraviť stretávanie sa otca s maloletým synom, avšak dôvodné je, aby styk bol pravidelný a stal sa prirodzenou súčasťou života. Znalkyňa potvrdila závery znaleckého posudku aj na pojednávaní.

Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 154 odsek 1 O. s. p. pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia.

Podľa článku 7 ods. 5 Ústavy SR medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách medzinárodné zmluvy na ktorých vykonanie nie je potrebný zákon a medzinárodné zmluvy, ktoré priamo zakladajú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom, majú prednosť pred zákonmi. Dňa 20.11.1989 bol v New Yorku prijatý Dohovor o právach dieťaťa, ktorý pre ČSFR nadobudol platnosť dňom 6.2.1991. Podľa článku 3 ods. 1 uvedeného Dohovoru záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnyimi alebo zákonodarnými orgánmi. V zmysle článku 7 ods. 1 uvedeného Dohovoru každé dieťa okrem iného má právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť. Podľa článku 18 ods. 1 Dohovoru štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa základným zmyslom ich starostlivosti musí byť pri tom záujem dieťaťa.

Podľa § 28 ods. 1, 2, 3 Zákona o rodine súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

Rodičovské práva a povinnosti vykonáva jeden z rodičov, ak druhý z rodičov nežije, je neznámy alebo ak nemá spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Platí to aj v prípade, ak jeden z rodičov

bol pozbavený rodičovských práv a povinností, ak mu bol výkon jeho rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený.

Podľa § 30 ods. 1 Zákona o rodine rozhodujúcu úlohu vo výchove dieťaťa majú rodičia. Rodičia majú právo vychovávať deti v zhode s vlastným náboženským a filozofickým presvedčením.

Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Tie sú povinní chrániť aj podľa Dohovoru o právach dieťaťa - uverejneného ako Oznámenie č. 104/91 Zb. tak, aby sa v každom prípade zabezpečil najlepší záujem dieťaťa, ktorý musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa dieťaťa. Výchova dieťaťa musí byť zameraná na rozvoj osobnosti dieťaťa, jeho nadania, rozumových a fyzických schopností, na prípravu, na aktívny život v dospelom veku a podobne.

Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine, článkov Dohovoru o právach dieťaťa, ktorým je súd v tomto konaní viazaný, vyplýva, že rozhodujúcim hľadiskom pri akejkoľvek úprave dotýkajúcej sa vzťahu medzi rodičmi a deťmi je záujem maloletého dieťaťa.

Zo súdom vykonaného dokazovania vyplynulo, že starostlivosť matky o dieťa je dobrá. Dieťa vyrastá v kruhu matky, jej priateľa. Má vytvorené vhodné bytové podmienky pre výchovu maloletého S..

Právo styku detí s rodičmi vyplýva aj z článku 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov, deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, právo rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. V tomto smere súd uvádza, že právo styku a zásady jeho správneho výkonu sa premietajú aj do judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý opakovane konštatoval, že "je v záujme dieťaťa, aby udržovalo rodinné vzťahy s odlúčeným rodičom a aby nebolo odtrhnuté od svojich koreňov" (gorgulu vs. Nemecko - aplikácia no.74969/01), resp. "že dieťa má právo na to, aby dostalo príležitosť rozvíjať svoj vzťah ku každému z rodičov a prejavíť svoje city skutočne slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča" (hansenova vs. Turecko - aplikácia no. 36141/97).

Zákonná úprava vždy preferuje dohodu rodičov, pokiaľ sa však rodičia nedohodnú, ďalšou možnosťou ako upraviť stretávanie rodiča s dieťaťom je autoritatívne súdne rozhodnutie, ktoré je subsidiárnym riešením pre všetky ostatné prípady, teda jednak ak sa rodičia o styku nedohodnú vôbec a ani nepožiadajú o neupravenie styku alebo ak síce uzavrú dohodu, ale táto nebude v záujme maloletého dieťaťa, a tak ju súd nebude akceptovať. Súd musí upraviť styk autoritatívne vždy, ak z okolností prípadu usúdi, že medzi rodičmi stále trvajú negatívne emócie, ktoré môžu v budúcnosti ohroziť realizáciu stretávania, ak má byť ponechané na dohodu rodičov.

Súd konštatuje, že k dohode medzi matkou a otcom po rozšírení stretávania sa otca s maloletým Fridrichom nedošlo, takže musel rozhodovať súd. Dôvodné je, aby sa otec aspoň čiastočne mohol podieľať na výchove dieťaťa, aby sa vytvárali, prehľbovali prirodzené vzťahy aké medzi rodičom a dieťaťom majú byť. Rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností nie je nemenné, za podmienky zmeny pomerov ho možno zmeniť (§ 28 Zákona o rodine).

Po vykonanom dokazovaní súd dospel k záveru, že je v záujme maloletého S. rozšíriť stretávanie sa otca s dieťaťom tak, aby sa medzi ním a S. vytvorili prirodzené väzby. Súd musel zohľadniť, že zdravotný stav maloletého S. je vážne narušený. Z lekárskeho potvrdenia Y. T. Y. a z lekárskej správy, ktorú vypracovala Nemocnica s poliklinikou Lučenec vyplýva, že dieťa je liečené s diagnózou hemofília A ťažkého stupňa. Stav pacienta si vyžaduje zvýšenú starostlivosť, predchádzanie úrazu, nakoľko poranenie kíbov (kolená a lakty) pri nepozornosti u malého dieťaťa môže viesť k trvalým následkom. Nutné je presné podanie liečby, znalosť ochorenia dieťaťa, spolupráca rodiča s lekármi ošetrujúcimi pacienta. Starostlivosť matky je bezchybná. Matka rešpektuje zdravotný stav dieťaťa. Súd sa postavil na to stanovisko, že veku

dieťaťa a vážne narušenému zdravotnému stavu by nezodpovedalo, aby dva krát do mesiaca od piatku do nedele bol domácnosťou otca, kde by bola zvýšená možnosť utrpenia úrazu. Dôvodné je, aby bol rozsudok Okresného súdu Lučenec zo dňa 16.10.2012 č.k. 12P/135/2012-27 zmenený vo výroku o úprave styku otca S. S., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec si prevezme maloletého S., W.. XX.XX.XXXX pred bytom matky každú prvú sobotu v mesiaci a každú tretiu nedeľu v mesiaci, vždy o 09.00 hod. a dieťa vráti pred byt matky v ten istý deň o 18.00 hod.. Vzhľadom na ťaživú finančnú situáciu otca, ktorý nie je zamestnaný. Evidovaný je na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Lučenec ako uchádzač o zamestnanie a vzdialenosť medzi obcou Šiatorská Bukovinka a obcou Píla by nezodpovedalo jeho možnostiam, aby štyrikrát do mesiaca sa stretával s maloletým synom. Dôvodné je, aby sa otec stretol s maloletým S. dvakrát do mesiaca v čase od 09.00 hod. do 18.00 hod.. Pokiaľ sa zdravotný stav maloletého S. upraví, nič nebráni otcovi, aby podal v budúcnosti návrh na novú úpravu stretávania sa s maloletým S..

Z týchto dôvodov súd rozhodol tak ako to vyplýva z výrokovej časti rozsudku.

O náhradu trov konania súd nerozhodoval, pretože podľa § 146 ods. 1 písmeno a) Občianskeho súdneho poriadku žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania súd nepriznáva, pretože ide o konanie, ktoré možno začať i bez návrhu (ustanovenie § 81 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil. Ak sú u niektorého účastníka predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov, náhrada trov sa proti tomuto účastníkovi zníži o rozsah, ktorý mu súd priznal. Pretože matka dieťaťa je poberateľkou rodičovského príspevku a otec dieťaťa je nezamestnaný, evidovaný ako uchádzač o zamestnanie na príslušnom úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, nie sú predpoklady u rodičov, aby znášali trovy spojené so znaleckým dokazovaním. Sociálna situácia matky, ktorá má vyživovaciu povinnosť k dvom maloletým deťom a otca, ktorý má vyživovaciu povinnosť k maloletému Františkovi nie je dobrá. Nevlastnia žiaden majetok, takže je dôvodné, aby trovy konania znášal štát.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Lučenec, Ulica Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáhať.

Odvolanie je potrebné predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde, a aby každý účastník dostal jeden rovnopis odvolania. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy.

Podľa § 205 ods.2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 221 ods. 1 súd rozhodnutie zruší, len ak:

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,

c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,

f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,

g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,

h) súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,

i) sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,

j) bol odvolacím súdom schválený zmier.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.